

YHTEENVETO TEHDYISTÄ NYKYDOKUMENTOINTIHANKKEISTA 2011–17

Menetelmänä jäsenmuseoille suunnattu kyselytutkimus alkuvuodesta 2018

TAKO:n Pooli 5: viestintä, liikenne ja matkailu

26.11.2018

Nykydokumentointi

- *Nykyajan dokumentoinnissa tallennetaan tietoa oman ajan tai lähihistorian ilmiöistä ja kohteista. Samalla tunnistetaan ja säilytetään tietoa ja aineistoa tässä hetkessä tärkeäksi koetusta kulttuuriperinnöstä tulevia sukupolvia varten.*

Lähde: Keski-Suomen museo,
<https://www.jkl.fi/keskisuomenmuseo/nykydokumentointi>
(viitattu 16.11.2018)

TAKO ja poolit

- TAKO on ammatillisten museoiden tallennus- ja kokoelmayhteistyöverkosto, joka on ollut vuoden 2013 alusta alkaen osa Museoviraston ja Suomen kansallismuseon toimintaa
- Verkostolla on kaksi päätavoitetta: 1) museoiden välinen tallennustyönjako ja 2) nykydokumentoinnin koordinointi.
- TAKO:ssa on seitsemän aihepiirien mukaan muodostettua poolia eli yhteistyöryhmää. Pooleissa kokoontuvat museot suunnittelevat ja toteuttavat muun muassa erityyppisiä tallennus- ja kokoelmatyön kehittämishankkeita.

Lähde:

<http://tako.nba.fi/index>

(viitattu 12.11.2018)

Pooli 5: Liikenne, viestintä ja matkailu

- Mukana 17 mainittuja aihealueita tallentavaa ja esittelevää ammatillista museota
 - Kolme yhteistä nykydokumentointia:
 - *Suomi matkustaa* (2011–12)
 - *Se ei ole enää pelkkä puhelin* (2014)
 - *Kuljetusliikenteen kulttuuriperintö* (2015–17)
 - Hankkeisiin saatu avustusta Museoviraston innovatiivisista hankkeista ja *Jenny ja Antti Wihurin rahastolta*
- Etelä-Karjalan museo
 - Forum Marinum
 - Hangon museo
 - Hotelli- ja ravintolamuseo
 - Lahden kaupunginmuseo / Radio- ja tv-museo
 - Lapin maakuntamuseo
 - Mobilia
 - Naantalin museo
 - Postimuseo
 - Salon historiallinen museo SAMU/Salon elektroniikkamuseo
 - Savonlinnan maakuntamuseo
 - Suomen Ilmailumuseo
 - Suomen merimuseo
 - Suomen Rautatiemuseo
 - Suomen valokuvataiteen museo
 - Tampereen museot / Mediamuseo Rupriikki
 - Tekniikan museo

Pooli 5:n museoille suunnatun kyselyn lähtökohdat

- Tarkoituksena oli saada yhteismitallista vastausaineistoa myöhemmin tehtävää analyysia varten jo tehdyistä yhteisistä nykydokumentoinneista
- Aineiston käyttäjinä nähtiin paitsi poolin, myös muiden museoiden henkilökunta ja näiden yhteistyökumppanit tulevien tallennushankkeiden hankkeiden suunnittelussa

Kyselyn käytännön toteutus ja vastaukset

- Toteutus GoogleForms-ympäristössä 22.12.2017 – 9.3.2018
 - Kysymykset keskittyivät monipuolisesti nykydokumentointiprojektien suunnitteluun, viestintään, toteuttamiseen, tallennustoimintaan ja materiaalin jälleenkäyttöön
 - Vastanneita poolimuseoita **14**, joilla yhteensä **31** vastattua projektia, jakautuen tasaisesti kolmen eri yhteishankkeen osalta
 - Vastausprosentti oli **94%** (kolmessa poolin yhteishankkeessa tehtyjen dokumentointien määrä v. 2011–17 on **33**)
- Tarpeeksi **kattava ja edustava otanta** johtopäätösten tekemiseen tehdyistä hankkeista

Kaikki kysymykset aihealueittain

Perustiedot

Vastaajan nimi

Vastaajan tehtävänimike

Museon nimi

Museon toteuttama dokumentointiprojekti

Dokumentointiprojektin nimi

Pooli 5:n yhteinen hanke johon projekti kuuluu

Museon dokumentointiprojektin kesto

Lyhyt, yleisluontoinen projektin kuvaus (1000 merkkiä)

Näkökulma ja valmistelu ennen kenttätöskentelyä

Tallennuksen näkökulma ja rajaus

Mitkä olivat tallennuksen kohteet?

Kuinka kenttätöitä valmisteltiin?

Resurssit

Oliko käytössä ulkopuolista rahoitusta?

Kuinka monta vakituista tai määräaikaista työntekijää museostanne osallistui projektin eri vaiheisiin?

Mitkä olivat työntekijöiden toimenkuvat ja tutkinnot?

Käytännön kenttätöskentely

Millaista tiedottamista hankkeeseen liittyi?

Käytössä olleet tallennusmenetelmät

Miten pitkäaikaissäilytettävä aineisto seulottiin kenttätösmateriaalin joukosta?

Aineiston tallennus, luettelointi ja säilyttäminen

Huolehditteko museona itse saadun aineiston pitkäaikaissäilytyksestä?

Mikä oli hankkeessa tallennettujen valokuvien yhteismäärä?

Mikä oli hankkeessa tallennettujen esineiden yhteismäärä?

Mikä on digitaalisen aineiston ensisijainen säilytysalusta?

Mikä on tallennetun aineiston luetteloinnin tilanne tällä hetkellä?

Kuvaile aineiston pitkäaikaissäilytystä.

Jos aineisto on viety kokoelmanhallintaohjelmaan, onko mukana merkintä nykydokumentointihankkeesta?

Luvat aineiston jälleenkäyttöön

Millä tavalla sopimusasiat hoidettiin tallennuksen kohteiden tai heidän edustajiensa kanssa?

Mitkä ovat sopimusteitse sovitut aineiston jälleenkäyttötavat?

Onko aineistoa jo käytetty museon omissa toiminnassa tai viestinnässä?

Mille tahoille aineistoa on jaettu projektin jälkeen?

Onko aineistoa pyydetty hankkeen jälkeen käyttöön museon ulkopuolelta?

Mikä on käytäntö aineiston hinnoitteluille kokoelmapalveluissa?

Loppuarvio

Mihin kysymyksiin tallentuneet aineistot vastaavat?

Kuvaile vähintään yksi haaste projektin aikana.

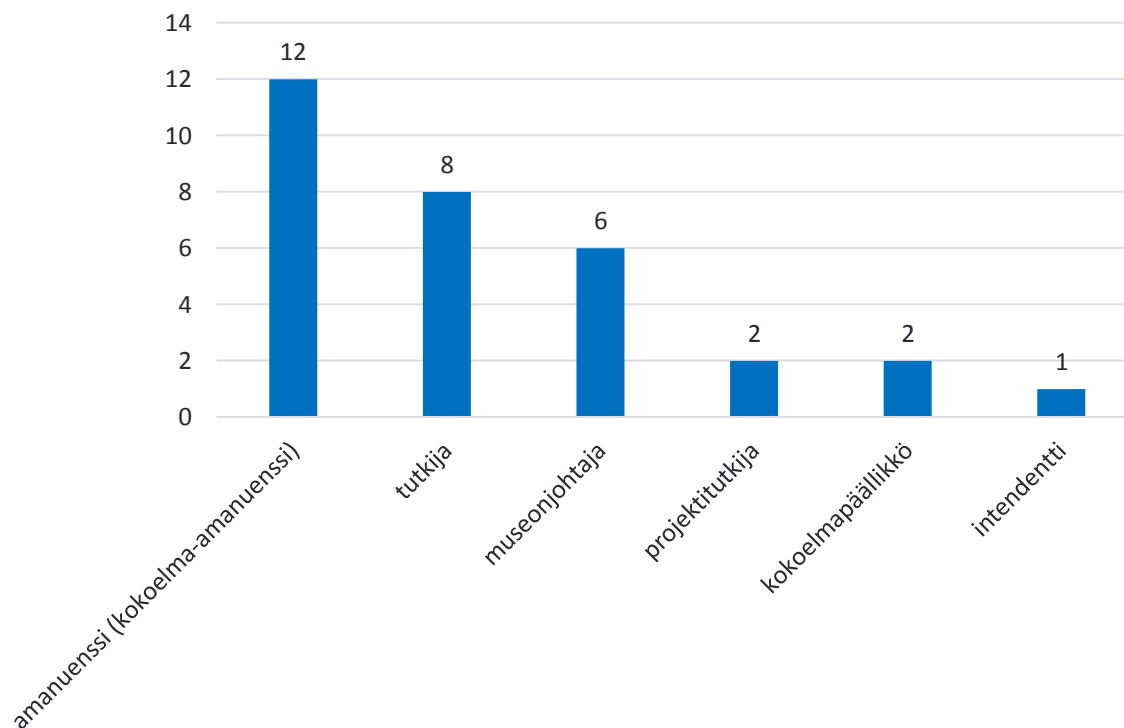
Miten tallennus täydensi entistä aihepiirin tilannetta kokoelmissa? Täydensikö hanke entisten museo-objektien kontekstitietoja?

Kuvaile Pooli 5:n vertaistukea hankkeen aikana. Jäikö joitain hankkeen osa-alueita kesken?

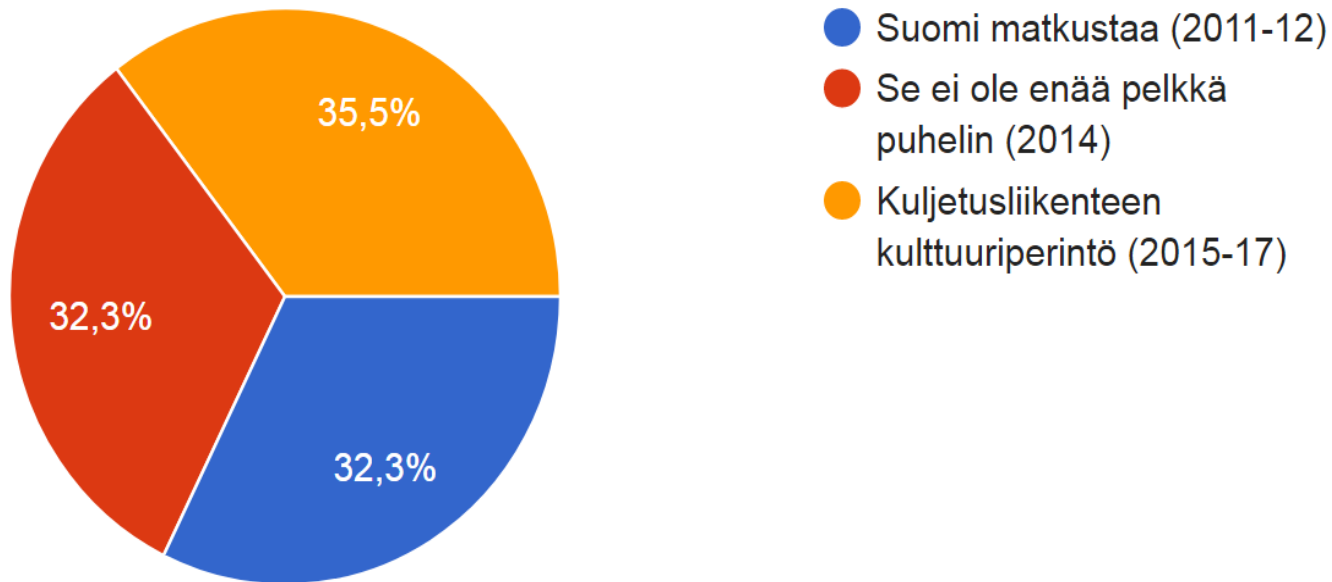
Sana on vapaa: Mitä muuta haluat mainita projektista?

2. Vastaajan tehtävänimike

Tehtävänimike museossa (alkuvuodesta 2018)

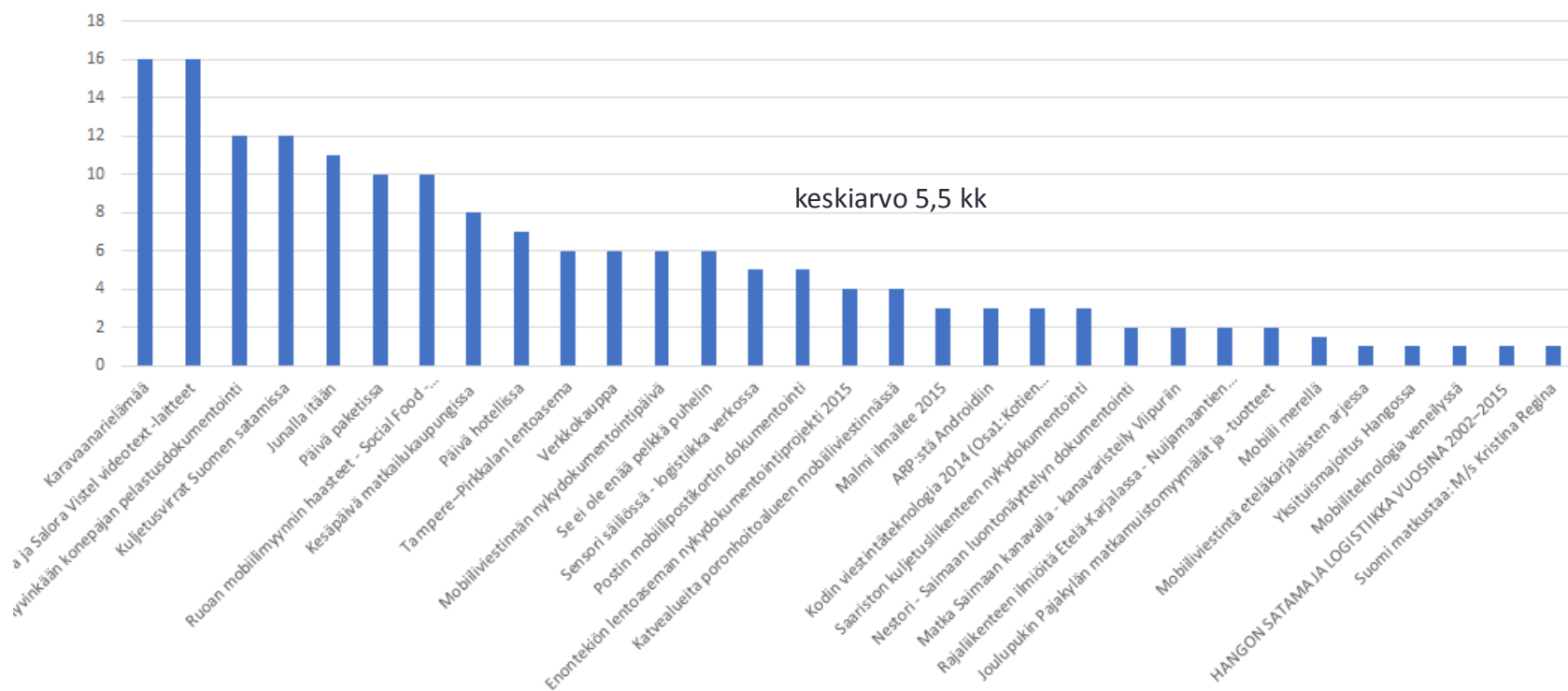

5. Pooli 5:n yhteinen hanke, johon projekti kuuluu

6. Museon dokumentointiprojektin kesto

Merkitse aloitus- ja lopetusajankohtien välinen aika kuukausina (vain luku). Aloitukseksi tulkitaan valmistelun aloittaminen, lopetuksesi jälkitöiden loppuun saattaminen.

7. Lyhyt, yleisluontoinen projektin kuvaus

Kerro lyhyesti (enintään 1000 merkkiä) projektin suunnittelusta, toteutuksesta ja jälkitöistä. Mainitse myös hankkeessa tehtyjen kenttätöiden ajankohta (kk/vvvv – kk/vvvv).

” Hotelli- ja ravintolamuseo dokumentoi toukokuussa 2011 Helsingin Hotelli Seurahuoneen henkilökuntaa työssään. Museo haastatteli neljää henkilöä: hotellin vastaanottovirkailijaa, kerrossiivoojaa, aamiaisisäntää ja hotellinjohtajaa. Haastateltavat kertoivat työtehtävistään, koulutuksestaan ja urastaan. Lisäksi jokainen haastateltava piti päiväkirjaa yhden työvuoron ajan ja kertoi siinä tyypillisestä työpäivästään. Haastateltujen työntekoa myös valokuvattiin. Lisäksi kuvattiin hotellin interiöörit keittiöstä sviittiin.

” Projektissa tutkittiin matkapuhelinten käyttöä tielläliikkuajan apuvälineinä. Tutkimus toteutettiin ABC-huoltoasemilla tehdyillä haastatteluilla, joiden yhteydessä kuvattiin halukkaat haastateltavat. Haastatteluja tehtiin etukäteen laaditulle lomakkeelle 50 kpl. Samassa yhteydessä kartoitettiin museoiden kokoelmissa olevia aiheeseen liittyviä esineitä ja tutustuttiin myytävään nykytekniikkaan verkkokaupassa. Kenttätyöt tehtiin kahtena päivänä elokuussa 2014. Syntynyt aineisto tallennettiin Mobilian kokoelmiin ja sen pohjalta koostettiin kirjallinen raportti.

N=31

7. Lyhyt, yleisluontoinen projektin kuvaus (jatkuu)

Kerro lyhyesti (enintään 1000 merkkiä) projektin suunnittelusta, toteutuksesta ja jälkitöistä. Mainitse myös hankkeessa tehtyjen kenttätöiden ajankohta (kk/vvvv – kk/vvvv).

Suomen Ilmailumuseo tallensi Helsinki-Malmin lentoaseman toimintakulttuuria jälkipolville kesällä 2015 (hankkeen kesto heinä-syyskuu 2015). ”Malmi ilmailee 2015” –hankkeessa nykydokumentoitiin riippumattomasti ja monipuolisesti lentoaseman arkipäivän toiminnot.

Kaikkiaan dokumentoinnin kohteeksi päätyi 12 eri toimijaa lentoasemalla. -- Kerhojen osalta hyödynsimme nykydokumentoinnissa vapaaehtoistyövoimaa, harrastajia, ilmailutoiminnan tallentamisessa jälkipolville.

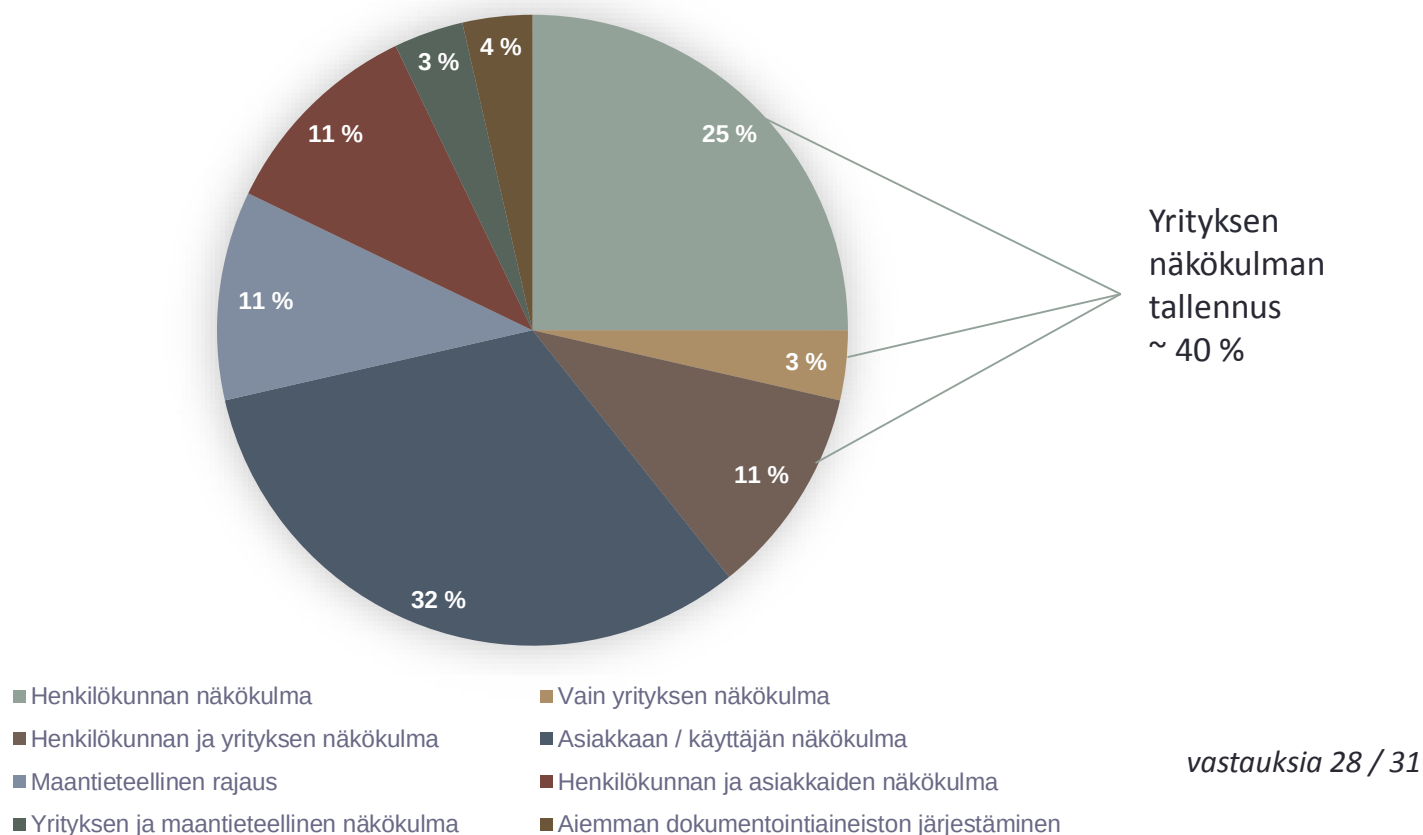
Ensisijainen tutkimuskysymys oli eri toimijoiden suhde lentoasemaan ja muihin toimijoihin. Projekti muodostui suunnitteluvaiheesta ja kysymyksenasettelusta (heinäkuun 2015 alku), toimijoihin kontaktoinnista ja kenttätöistä (heinä-elokuu) sekä jälkitöistä (syyskuu), jotka kattoivat saadun aineiston jäsentämisen, luetteloinnin ja tallentamisen museon kokoelmiin.

N=31

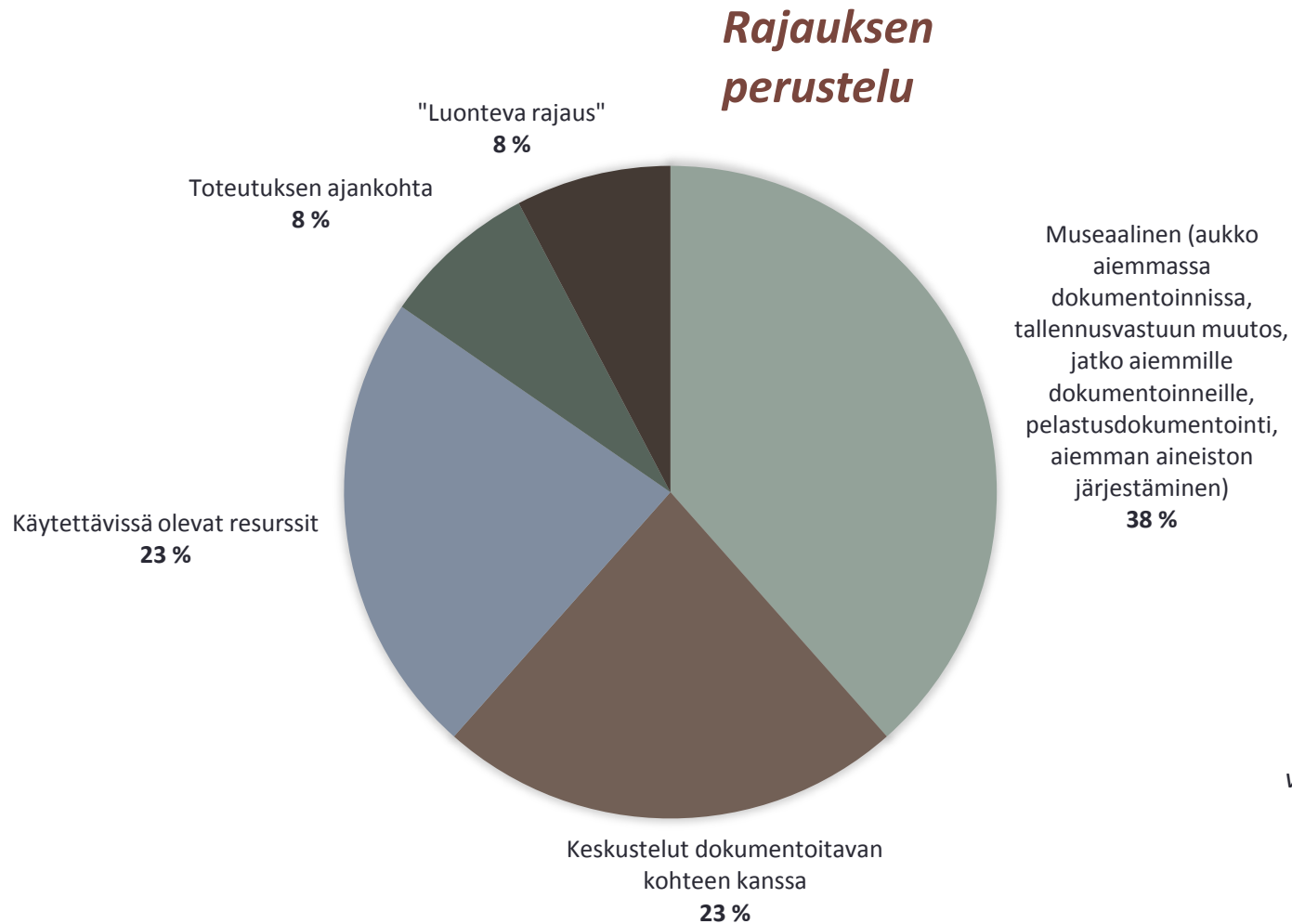
vastauksia 31 / 31

8. Tallennuksen näkökulma ja raja

Korostuiko esim. henkilökunta- tai asiakasnäkökulma yrityksen dokumentoinnissa? Miten lopullisen aiheen rajausta määräytyi projektin aikana?

8. Tallennuksen näkökulma ja rajaus (jatkuu)

vastauksia 13 / 31

9. Mitkä olivat tallennuksen kohteet?

Kuvaile myös kohteiden valintaa edeltävää vaihetta: millä perusteella kohteet valittiin?

- Tallennuksen kohteina oli sekä suuria kokonaisuuksia, kuten satamia, konepajoja, lentokenttiä tai risteilyaluksia eri ilmiöineen, mutta myös yksittäisten henkilöiden kokemuksia arkielämän ilmiöistä
- Kohteiden valinta perusteltiin 19 vastauksessa:
 - Ennakolta mietityt vastaajaprofiilit
 - Keskustelut dokumentoitavan yrityksen tai työntekijöiden kanssa
 - Museaaliset perustelut (Kohteen kulttuurihistoriallinen, paikallinen tai historiallinen merkitys)
 - Pelastusdokumentointi
 - Vielä tallentamattoman ilmiön dokumentointi tai tallennuksenlaajentaminen
 - Kohteen valinta kohti museon tallennusvastuualuetta
 - ”Helpot valinnat” (työntekijöiden tuttavapiirin ja yhteistyökumppanien käyttö, spontaani kohteiden valinta työn edetessä)

vastauksia 31 / 31

10. Kuinka kenttätöitä valmisteltiin?

Esim. yhteydenotot, ennakkokäynnit, aihepiirin tutkimus.

- Aina, kun dokumentoinnin kohteena oli yritys, otettiin yhteyttä toimijaan tai sen johtoon, minkä jälkeen sovittiin yhteisesti haastattelut ja dokumentoinnit, yleensä joko puhelimella tai sähköpostilla.
- Seitsemässä vastauksessa mainittiin etukäteistiedottaminen henkilökunnalle, kohteelle tai asiakkaille. Yhdessä tapauksessa tiedotettiin myös lehdistössä haastateltavien yhteystietojen ja yleisön mielipiteiden kartoittamiseksi
- Ennakkokäynti mainittiin viidessä vastauksessa, lisäksi muutamassa vastauksessa mainittiin etukäteiskeskustelut joidenkin kohteen työntekijöiden kanssa ennen dokumentointiajankohtaa.

10. Kuinka kenttätöitä valmisteltiin? (jatkuu)

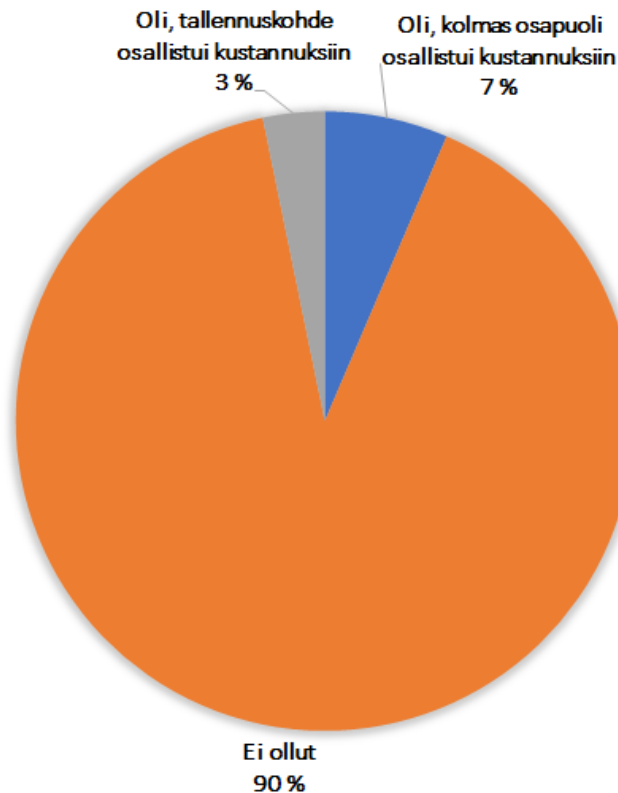
Esim. yhteydenotot, ennakkokäynnit, aihepiirin tutkimus.

- Aiheeseen perehtyminen mainittiin erityisesti, jos työhön palkattiin projektitutkija, jolla ei ollut aiheesta aiempaa kokemusta
- Valmistelussa mukana olleita tekijöitä:
 - Aiheeseen liittyvä kirjallisuus
 - Keskustelut museon henkilökunnan kanssa
 - Jos dokumentointi tehtiin osana opintoja, yhteistyöluennot yliopiston ja museon kanssa
- Poikkeuksellisesti vakituinen museon amanuenssi saattoi myös kerätä pohjatiedot ennen projektitutkijan aloittamista
- Muutamassa tapauksessa museon kokoelmia käytiin etukäteen läpi, jotta voitiin määrittää mahdolliset aukot, joita voitiin täydentää nykydokumentoinnin avulla

11. Oliko käytössä ulkopuolista rahoitusta?

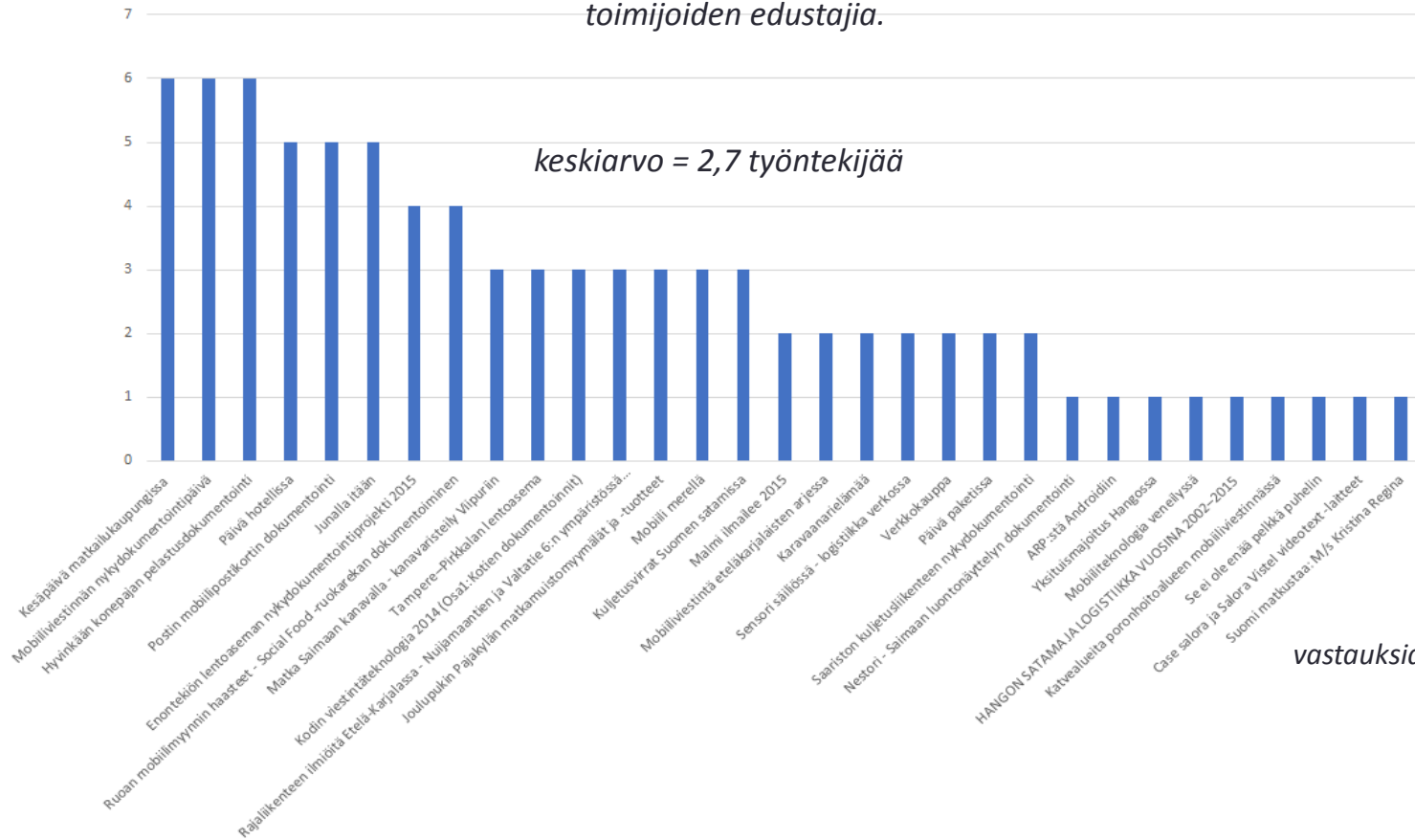
Ulkopuolisella rahoituksella tarkoitetaan muuta kuin poolin / TAKO:n hankkimaa rahoitusta (esim. kohdeyrityksen maksama tuki)

” Rahoitusta ei ollut, mutta Saimaa Travel Oy tarjosi kolmen hengen kenttätyöryhmälle ilmaiset risteilyt ja ateriat laivalla.

12. Kuinka monta vakituista tai määräaikaista työntekijää museostanne osallistui projektin eri vaiheisiin?

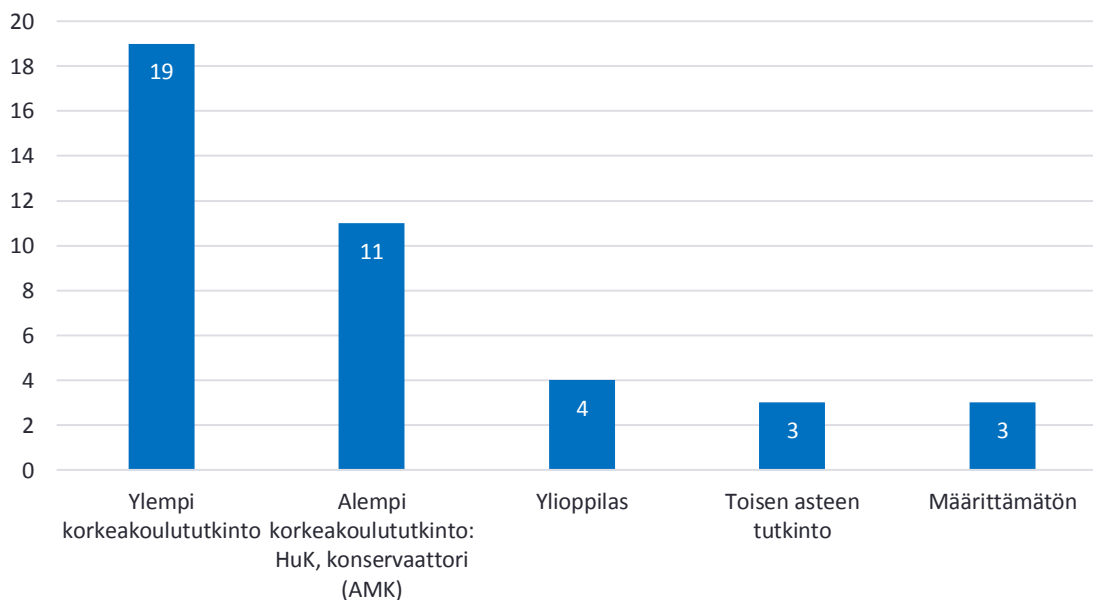
Yhteenlaskettu määrä, mukana ei mahdollisia ulkopuolisia vapaaehtoisia tai muiden toimijoiden edustajia.

vastauksia 31 / 31

13. Mitkä olivat työntekijöiden toimenkuvat ja tutkinnot?

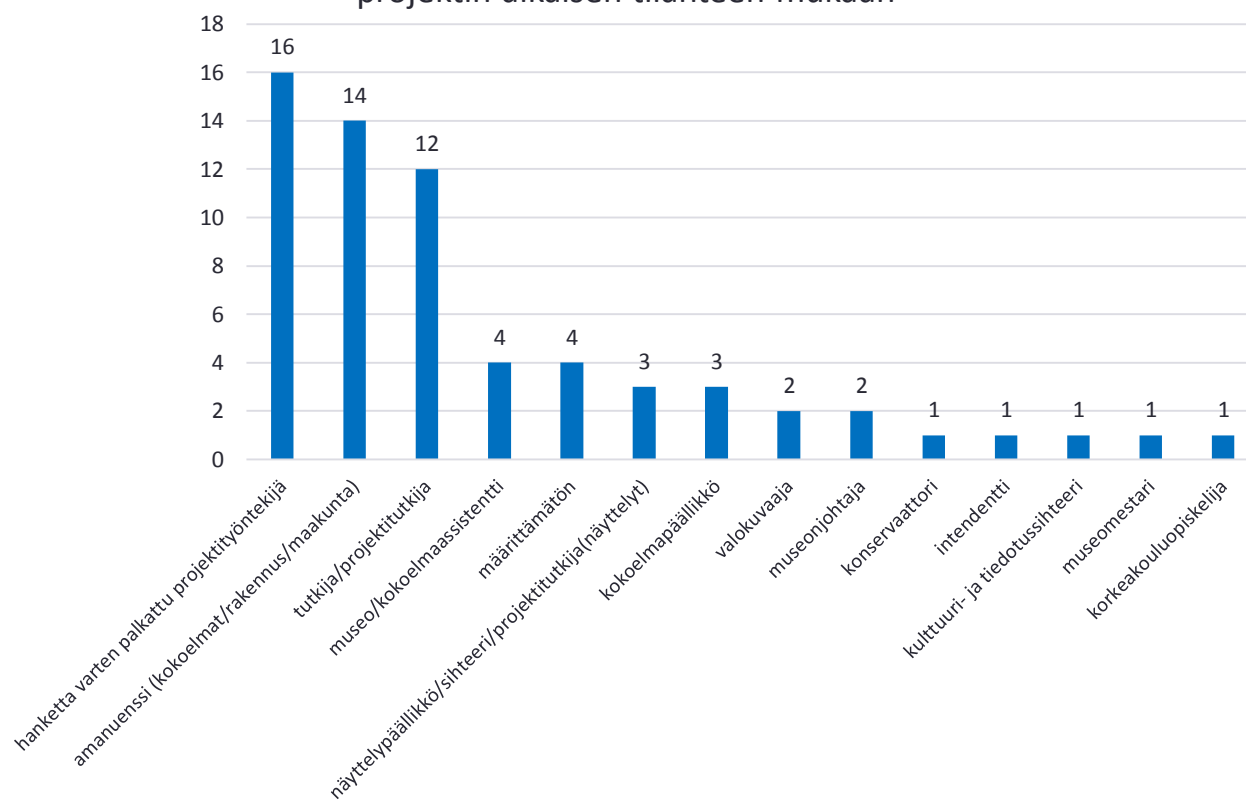
Projektissa työskennelleiden henkilöiden korkeimmat suoritettut koulutustasot, projektin aikaisen tilanteen mukaan*

* Erittely tehty projektin kerrallaan, koulutustasot eriteltynä työntekijä-lähtöisesti

13. Mitkä olivat työntekijöiden toimenkuvat ja tutkinnot? (jatkuu)

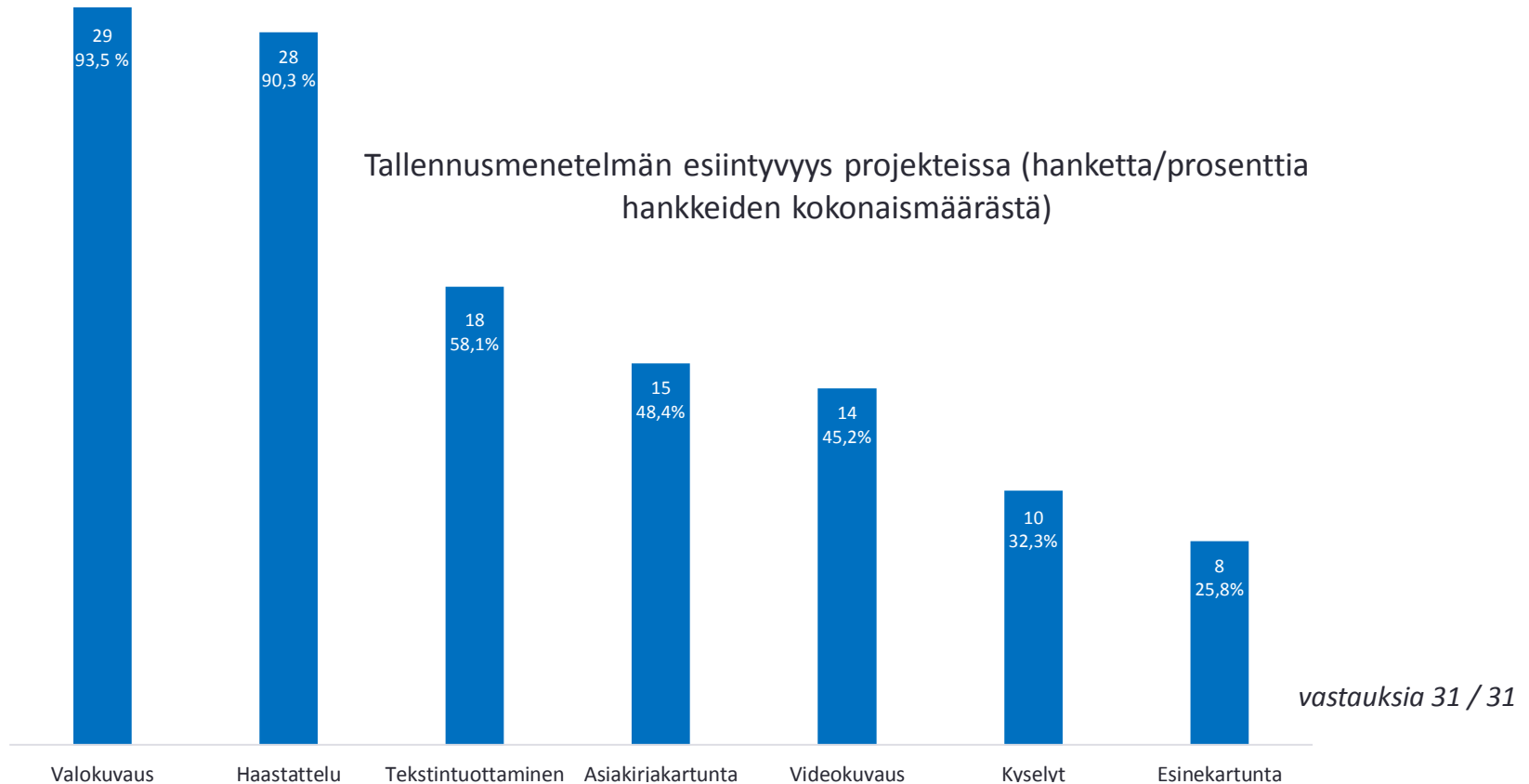
Projektissa työskennelleiden henkilöiden toimenkuvat museossa, projektin aikaisen tilanteen mukaan*

* Erittely tehty
projekti
kerrallaan ja
lähtökohtaisesti
museoiden
vakituisten
toimenkuvien
mukaan

14. Käytössä olleet tallennusmenetelmät

Valitse vähintään yksi vaihtoehto.

15. Millaista tiedottamista hankkeeseen liittyi?

Viitataan tiedottamiseen ”suurelle yleisölle” ja hankkeen eri toimijoiden (tallentaja, tallennuskohteet ym.) välillä. Erittele myös tiedotuksen ajoittuminen hankkeen eri vaiheisiin.

- Suurimmasta osasta dokumentointihankkeista pyrittiin tiedottamaan myös laajalle yleisölle.
- Useimmiten samanaikaisesti käytettiin useita tiedotuskanavia ja -keinoja, joista tyypillisimpiä olivat museon omat kotisivut, blogipostaukset, sosiaalinen media sekä paikalliset tiedotusvälineet.
- Valtakunnallinen medianäkyvyys harvinaista

Hankkeesta tiedotettiin museon verkkosivuilla sekä ennen sen toteutusta että sen jälkeen. Lehdistötiedote tuotti laaja näkyvyyttä dokumentointipäivälle myös valtakunnan mediassa. Nykydokumentoinnista kerrottiin myös museon Facebook-sivulla. Lisäksi kaikille haastateltaville jaettiin tiedote hankkeesta.

16. Miten pitkäaikaissäilytettävä* aineisto seulottiin kenttätöymateriaalin joukosta?

Kuvaile toteutusta: Kuka seuloi? Mitkä olivat seulontakriteerit?

- Tavallisesti seulomiseen osallistui useita henkilöitä, joista ainakin yksi oli ollut itse mukana kenttätöössä ja tunsii aineiston ennalta

Aineistoa seulottiin molempien työntekijöiden toimesta. Pyrittiin saamaan edustava otos kuvattavista ilmiöistä. Seulojat olivat olleet tekemässä ko. toimijan kohdalla kenttätöötä ja tunsivat toiminnot.

- Yleisimmin seulonnan kohteena valokuvat
- Säilytettävän aineiston valintakriteereinä tekninen laatu, edustavuus ja kattavuus, informatiivisuus sekä määrälliset tavoitteet tai rajaukset

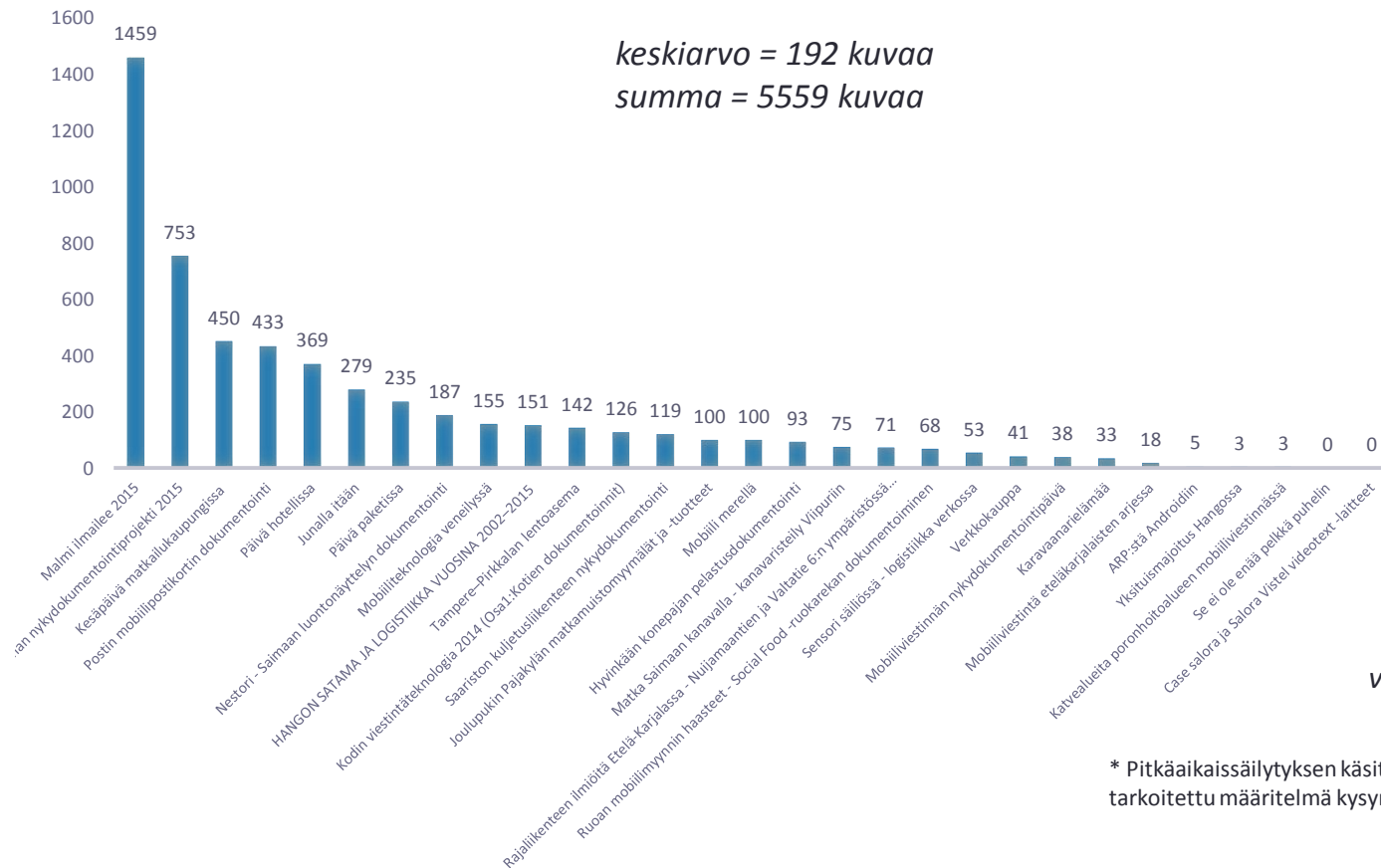
Kaikki kolme kenttätöihin osallistunutta valokuvasivat matkalla. Esinekeruusta vastaava amanuenssi seuloi laadultaan parhaat kuvat ja kuvat, jotka parhaiten kuvasivat risteilyn tapahtumia.

vastauksia 25 / 31

* Pitkäaikaissäilytyksellä tarkoitettiin tässä kyselyssä objektin säilyttämistä (pitkäjänteisesti) museon kokoelmiin liittämällä. Kokoelmiin liitettävät objektit voidaan valita laajemmasta aineistosta, joka on saatu museon hallintaan tai tuotettu dokumentointiprojektin aikana.

18. Mikä oli hankkeessa tallennettujen valokuvien yhteismäärä?

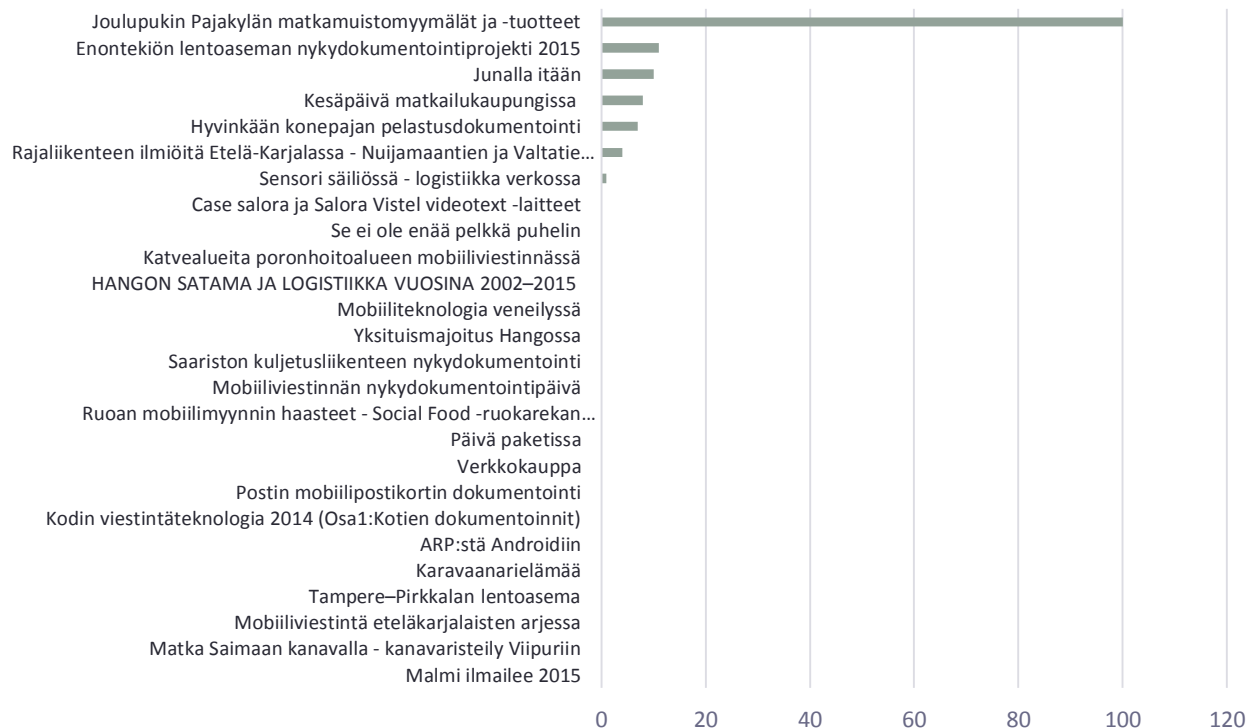
Merkitse pitkäaikaissäilytykseen* siirrettyjen objektien lukumäärä.

* Pitkäaikaissäilytyksen käsitteestä: katso kyselyssä tarkoitettu määritelmä kysymyksen 16 yhteydessä

19. Mikä oli hankkeessa tallennettujen esineiden yhteismäärä?

Merkitse pitkäaikaissäilytykseen siirrettyjen objektien lukumäärä.*

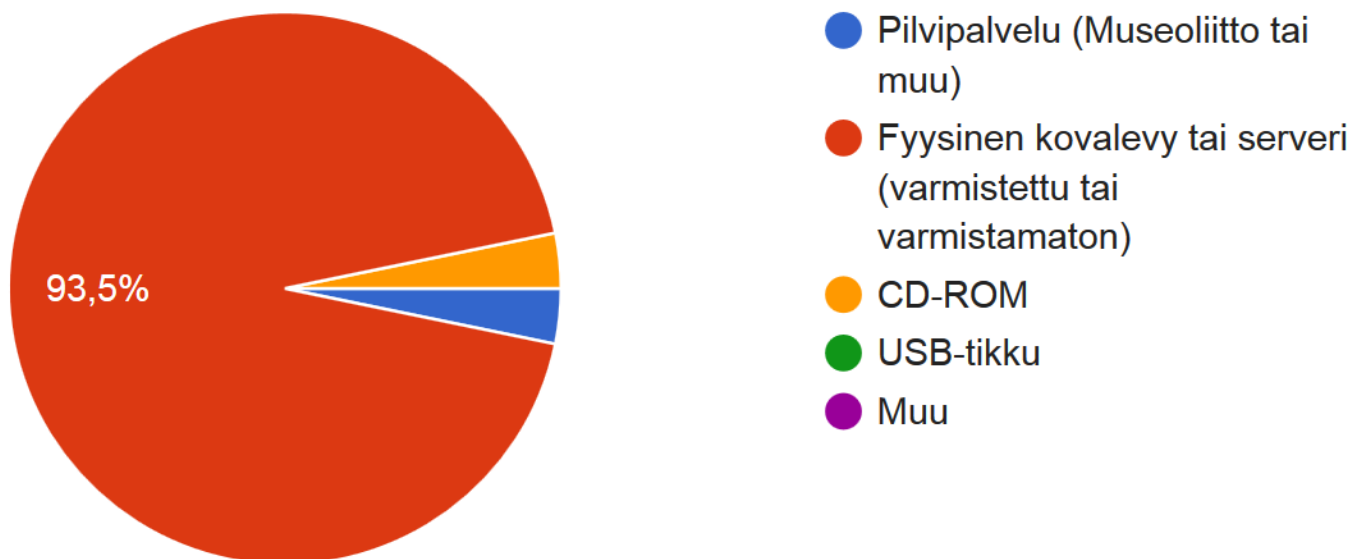

vastauksia 26 / 31

* Pitkäaikaissäilytyksen käsitteestä: katso kyselyssä tarkoitettu määritelmä kysymyksen 16 yhteydessä

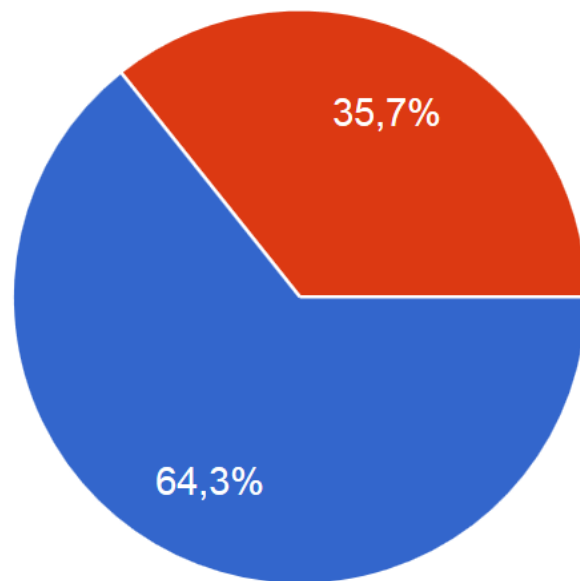
20. Mikä on digitaalisen aineiston ensisijainen säilytysalusta?

Jos käytössä on useampi alusta, valitse se, joka on luotettavin ja josta käsin tehdään varmuuskopiointia.

21. Mikä on tallennetun aineiston luetteloinnin tilanne tällä hetkellä?

Merkitse vain yksi vaihtoehto.

- Aineisto on luetteloitu vastaamaan museon objektikohtaisia standardeja
- Aineistoa ei luetteloitu (vain kenttätöiden aikaiset kontekstitiedot)
- Kontekstitiedot käytännössä jääneet suurelta osin kirjaamatta ja luettelointi tekemättä

22. Kuvaile aineiston pitkäaikaissäilytystä*.

Säilytetäänkö aineisto kokoelmanhallinnallisesti yhdessä (esim. kansiorakenteessa) vai objektityypeittäin jaoteltuna? Kuvaus koskien kokoelmanhallintaohjelmaa ja/tai muuta alustaa.

- Yleensä pitkäjänteinen säilyttäminen pyritty varmistamaan huolellisesti ja kenttätyössä kerättyjä aineistoja viety vähintään valikoiduilta osin kokoelmanhallintajärjestelmiin
- Tyypillisesti aineisto tallennettu museon omalle tai ulkopuoliselle (varmistetulle) palvelimelle ja järjestetty sinne kokoelmanhallinnallisin periaattein.

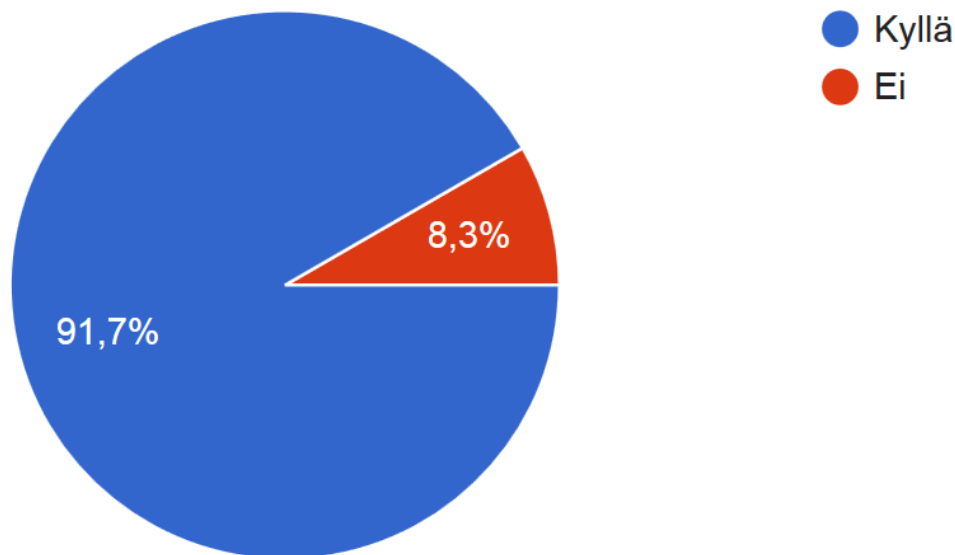
” Aineisto säilytetään serverillä yhdessä. Kansiorakenteessa eri toimijoiden aineistot eroteltu. Valokuvat ja äänitteet diarisoitu kokoelmanhallinnallisesti omiin luetteloihinsa.

” Aineisto säilytetään tällä hetkellä neljässä eri tietokannassa. Dokumentointihankkeen kenttätyöpäiväkirja ja valokuvat ovat kokoelmahallintajärjestelmän Cumuluksen Oma dokumentointi - tietokannassa. Esineet 51 kpl ja arkistoaineisto 49 kpl on digitoitu ja luetteloitu Cumuluksen kokoelmatietokantoihin. Valokuvaajan ottamat kuvat ovat hänen hallinnoimassaan tietokannassa.

* Pitkäaikaissäilytyksellä tarkoitettiin tässä kyselyssä objektin säilyttämistä (pitkäjänteisesti) museon kokoelmiin liittämällä. Kokoelmiin liitettävät objektit voidaan valita laajemmasta aineistosta, joka on saatu museon hallintaan tai tuotettu dokumentointiprojektin aikana

23. Jos aineisto on viety kokoelmanhallintaohjelmaan, onko mukana merkintä nykydokumentointihankkeesta?

Toisin sanoen, onko aineisto palautettavissa nopeasti henkilökunnalle tai asiakkaalle.

24. Millä tavalla sopimusasiat hoidettiin tallennuksen kohteiden tai heidän edustajiensa kanssa?

Kuvaile mm. aikataulua, käytäntöjä ja käytettyjä lupaformaatteja.

- Hankkeissa käytettiin monenlaisia kirjallisia sopimuksia: haastattelulupia, kuvauslupia, lupia aineiston käyttöön ja lahjoituslomakkeita. Osalla museoista käytössä museon yleinen sopimuslomake. Tämän lisäksi osa museoista käytti myös etukäteen lähetettyä tiedotetta ja sähköpostikirjeenvaihtoa lupien saamiseen.
- 18 hankkeessa sopimukset oli tehty kirjallisesti. Tämän lisäksi kahdeksassa hankkeessa oli erilaisia ja –tasoisia suullisia sopimuksia. Lisäksi kolmessa hankkeessa ei tehty erillistä sopimusta ollenkaan.

Suullinen sopimus kentän johdon kanssa kuvaamisesta. Yksityiskohtainen kuvauslupa työntekijöiltä. Kentän asiakkailta ei kuvauslupaa.

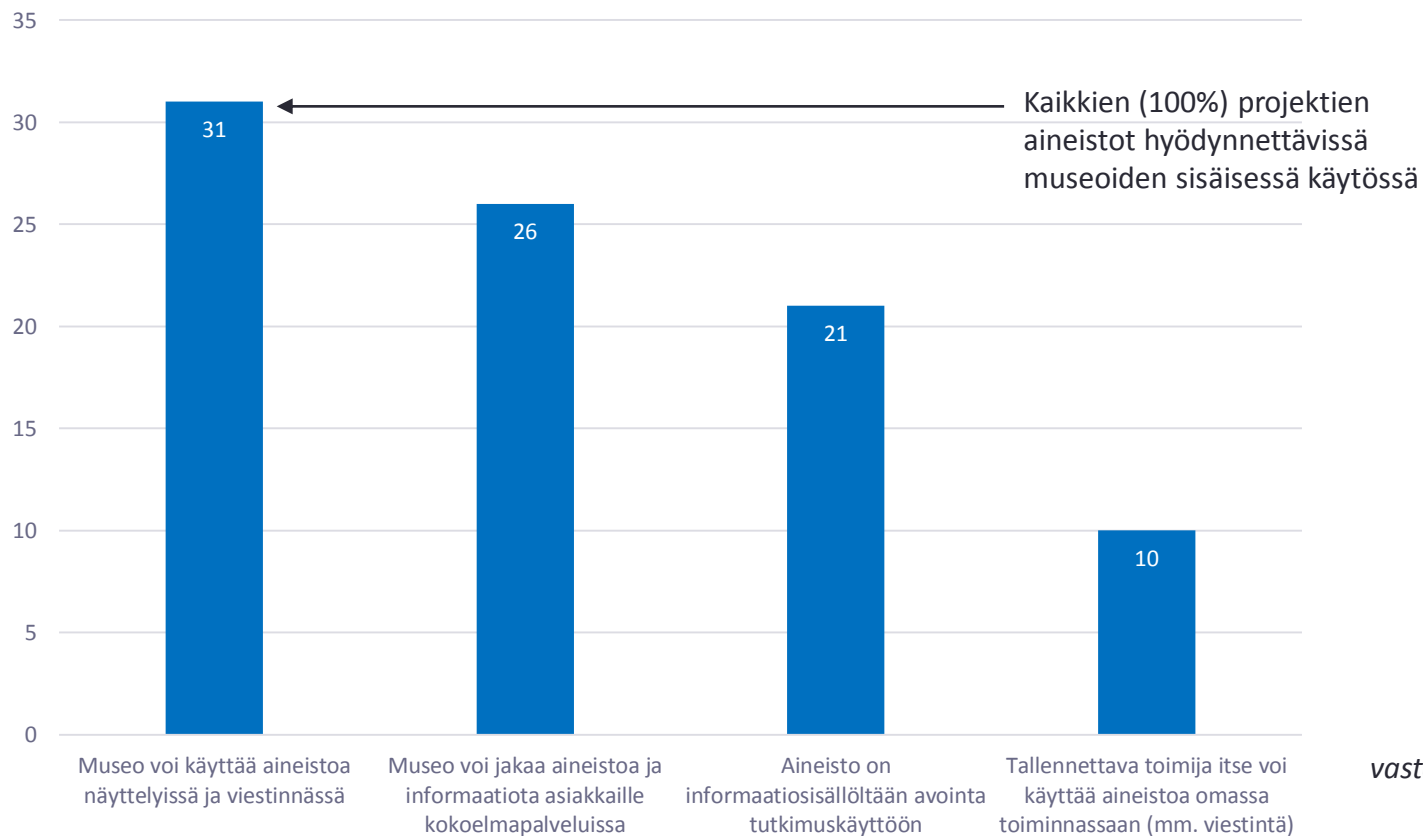

Kohteena olleen yrityksen kanssa sopimusasiat täsmentyivät pääosin sähköpostinvaihdon kautta. Jokaiselta haastateltavalta pyydettiin kirjallinen suostumus tallennetun aineiston jatkokäytölle (lupakaavake laadittu etukäteen).

vastauksia 25 / 31

25. Mitkä ovat sopimusteitse sovitut aineiston jälleenkäyttötavat?

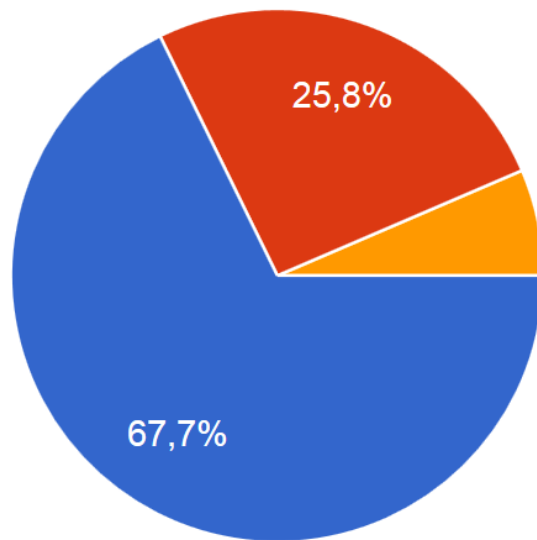
Valitse yksi tai useampia vaihtoehtoja.

vastauksia 31 / 31

26. Mikä on käytäntö aineiston hinnoittelulle kokoelmapalveluissa?

Valitse yleisin käytäntö / vain yksi vaihtoehto.

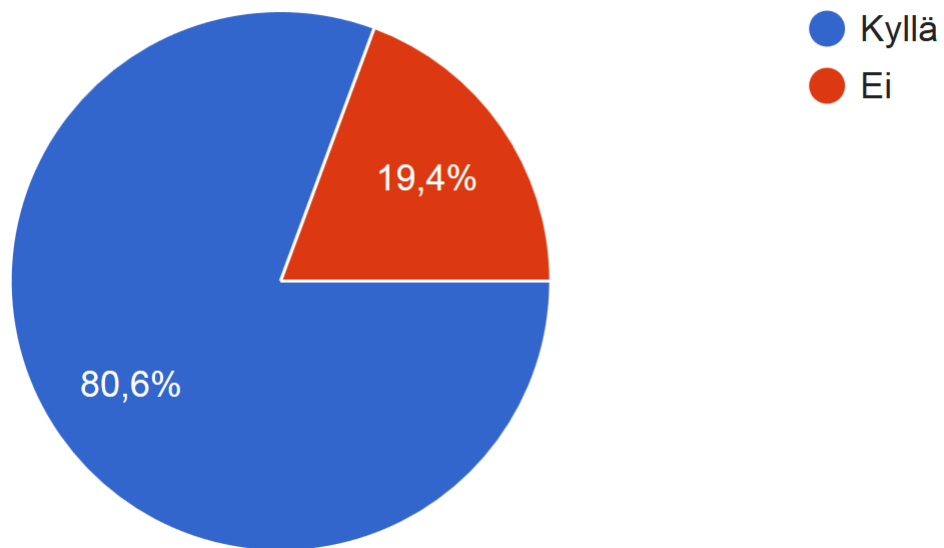

- Aineistoon sovelletaan kokoelmapalveluiden normaalia hinnastoa (mm. kuvankäyttömaksu)
- Aineisto on saatavissa lähtökohtaisesti veloituksetta (poislukien esim. tutkimuspalvelumaksu) asiakkaille
- Aineiston hinnoittelusta ei olla ehditty vielä päättää

N=31

27. Onko aineistoa jo käytetty museon omassa toiminnassa tai viestinnässä?

Merkitse vain yksi vaihtoehto.

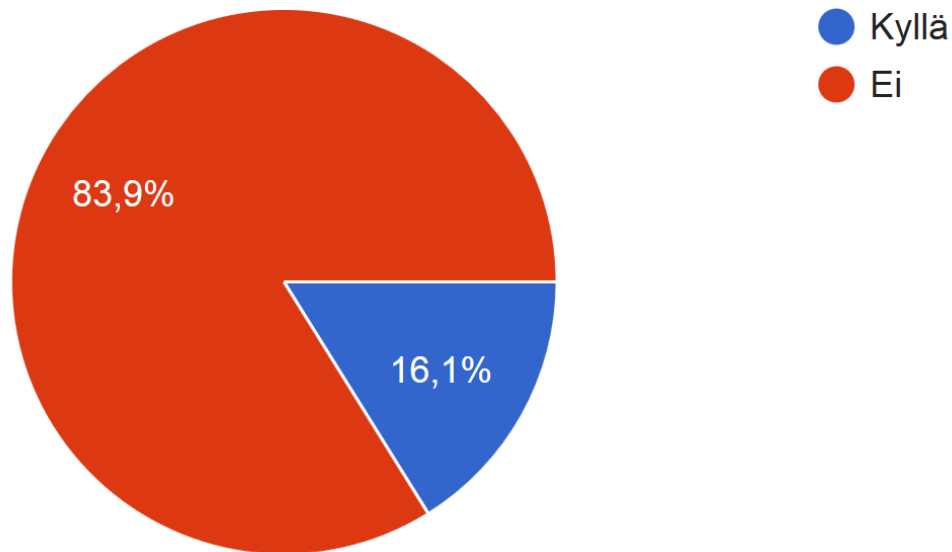

N=31

vastauksia 31 / 31

28. Onko aineistoa pyydetty hankkeen jälkeen käyttöön museon ulkopuolelta?

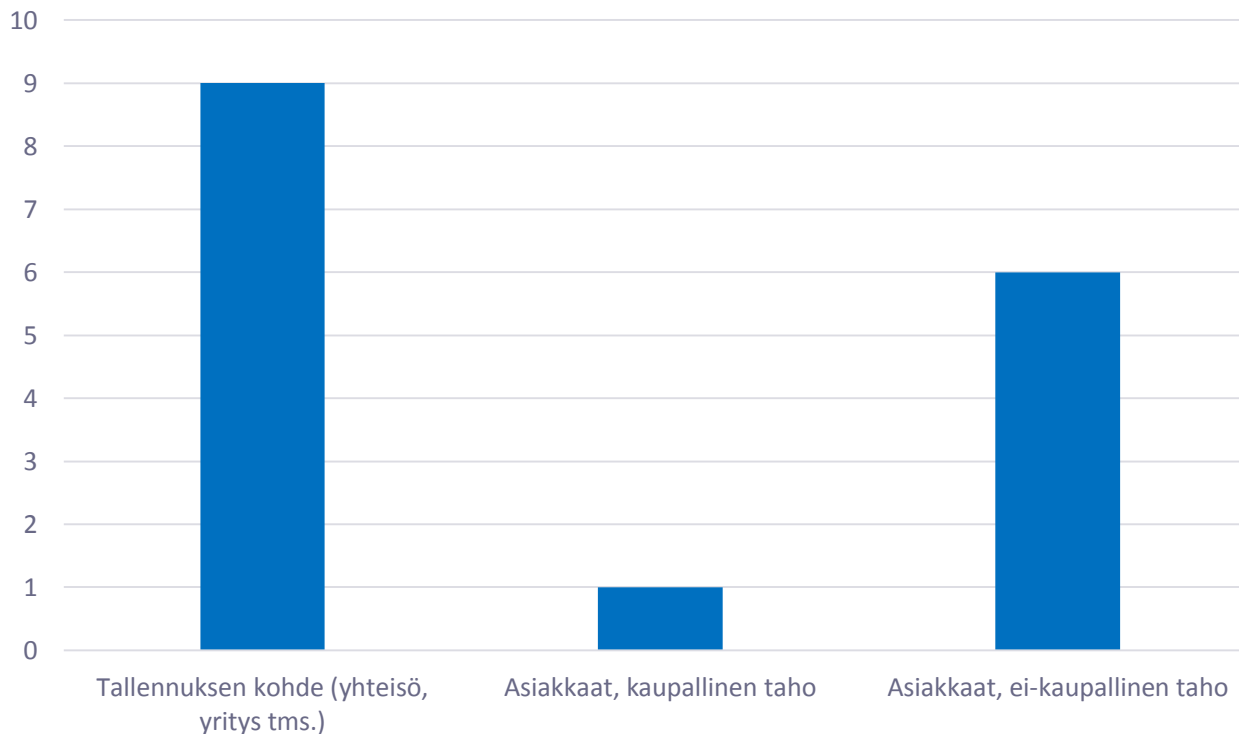
Tallennuksen kohdetta tai esim. Pooli 5:n viestintää ei lasketa mukaan.

29. Mille tahoille aineistoa on jaettu projektin jälkeen?

Valitse yksi tai useampi vaihtoehto.

Projektien lukumäärä

vastauksia 13 / 31

30. Mihin kysymyksiin tallentuneet aineistot vastaavat?

Ovatko kysymykset/vastaukset erilaisia kuin hankkeen alussa?

- 22:ssa vastauksessa ei otettu suoraan kantaa siihen, muuttuivatko kysymykset ja vastasivatko vastaukset dokumentointihankkeen alussa määriteltyihin kysymyksiin.
- Kaikkiaan vastausten perusteella syntyy käsitys, ettei dokumentointihankkeen premissien ja tulosten välillä yleensä havaittu ristiriitaa ja että lähtöasetelma säilytti yleisesti ottaen hyvin validiteettinsa läpi hankkeen.

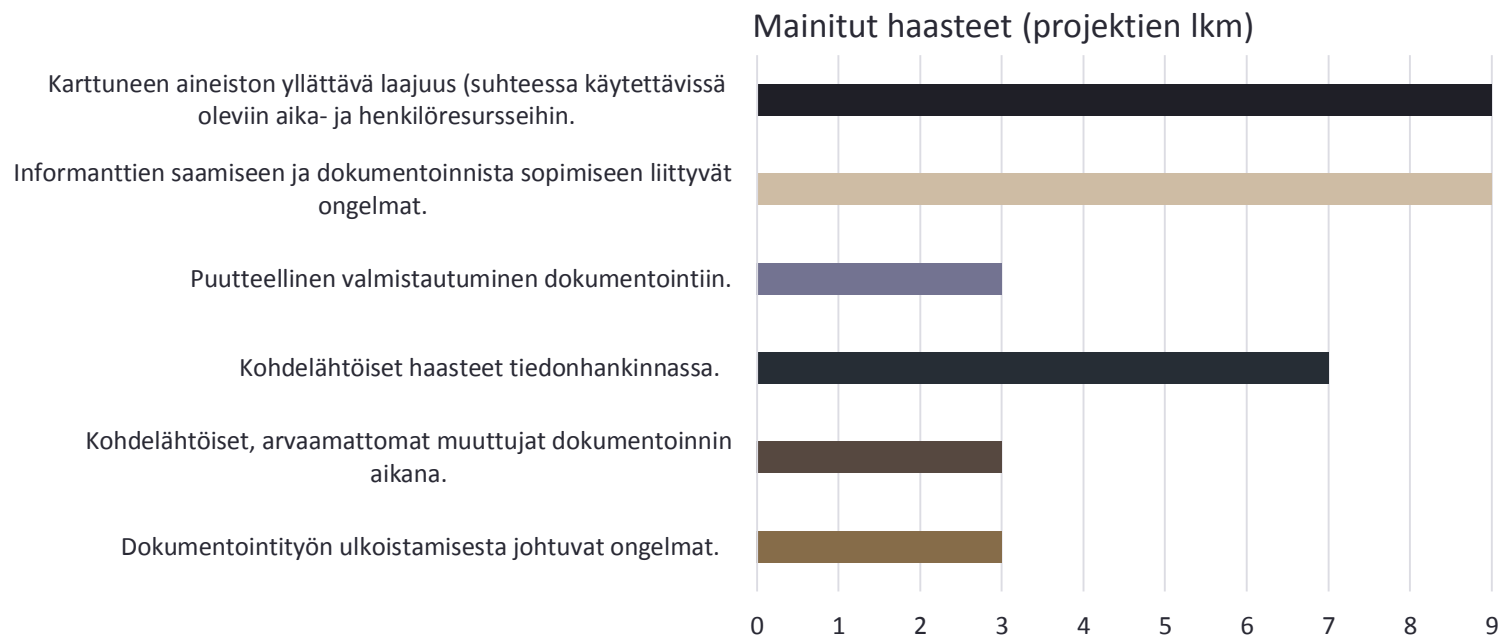

Aineisto vastaa hyvin hankkeen alussa määriteltyihin kysymyksiin.

- Vain yhdessä tapauksessa mainitaan, etteivät aineistot kaikilta osin vastanneet alkuperäiseen kysymyksenasetteluun.

31. Kuvaile vähintään yksi haaste projektin aikana

Haasteet voivat liittyä esim. resursseihin, aikatauluun, tallennuksen kohteisiin tai sopimuksiin. Kuvaile myös haasteen ratkaisua, jos sellainen löytyi.

31. Kuvaile vähintään yksi haaste projektin aikana (jatkuu)

Haasteet voivat liittyä esim. resursseihin, aikatauluun, tallennuksen kohteisiin tai sopimuksiin. Kuvaile myös haasteen ratkaisua, jos sellainen löytyi.

- Karttuneen aineiston yllättävä laajuus (suhteessa käytettävissä oleviin aika- ja henkilöresursseihin).

” Työhön oli käytettävissä vain yksi henkilö, joka jo työskenteli toisen projektin parissa. Resursseja oli liian vähän.

- Kohdelähtöiset haasteet tiedonhankinnassa.

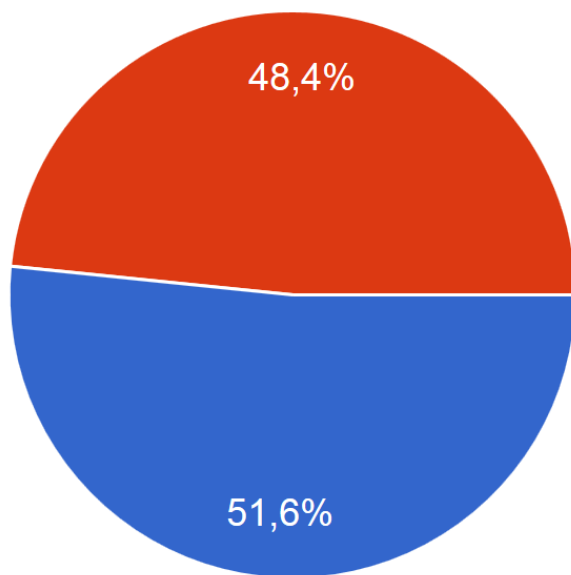
” Liikesalaisuudet ja kilpailuvaltin menettäminen olivat tärkeimmät syyt suhtautua dokumentointiin kriittisesti.

- Dokumentointityön ulkoistamisesta johtuvat ongelmat.

” Opiskelijoiden muut työt häirtasivat projektin etenemistä ja aikataulut venyivät.

32. Miten tallennus täydensi entistä aihepiirin tilannetta kokoelmissa?

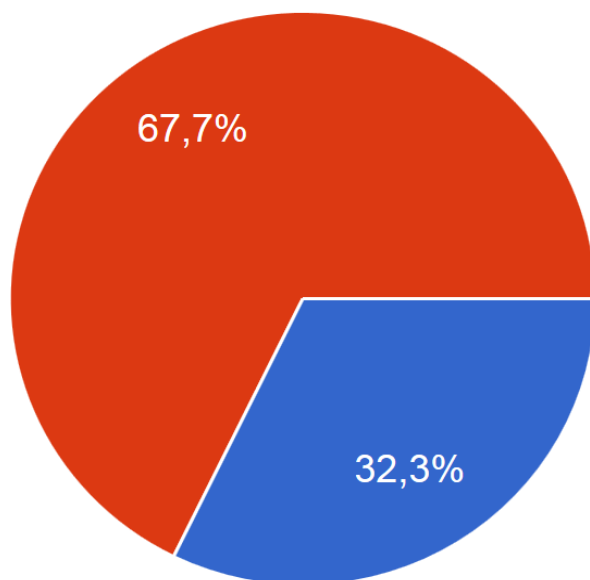
Merkitse vain yksi vaihtoehto.

- Aihepiiriä ei oltu taltioitu aiemmin museon kokoelmiin samasta näkökulmasta
- Aihepiirin kattavuus monipuolistui ja täydentyi
- Aihepiiriä oli jo taltioitu samasta näkökulmasta

33. Täydensikö hanke entisten museo- objektien kontekstitietoja?

Merkitse vain yksi vaihtoehto.

- Jo kokoelmissa olevien objektien kontekstitiedot täydentyivät
- Ei vaikutusta entisiin museokokoelmiin

34. Kuvaile Pooli 5:n vertaistukea hankkeen aikana

Saitko vertaistukea Pooli 5:ssa? Mihin konkreettiseen asiaan vertaistuki kohdistui? Oliko vertaistuesta apua jonkin pulman ratkaisemisessa hankkeen aikana?

- Puolesta vastauksista ilmeni, miten tärkeitä keskustelut poolikokousten aikana olivat esim. aiheen rajaamiseksi.
- Yhteinen hanke vaikutti siihen, että nykydokumentointi saatiin tehtyä, muuten se olisi jäänyt tekemättä
- Yksi museo oli hakenut vertaistukea yliopistolta

Yhteishankkeessa vertaistueksi voi lukea täysin tervetulleen paineen saattaa hanke maaliin mallikkaasti. Ilman poolin yhteishanketta museo ei olisi toteuttanut aiheesta nykydokumentointia ainakaan toteutuneessa laajuudessa.

Vertaistuki oli etupäässä kollegiaalista keskustelua sekä nykydokumentointiin liittyvien käytännön haasteiden yhdessä selvittämistä (esim. dokumentointisopimukset).

35. Jäikö joitain hankkeen osa-alueita kesken?

Esim. jäikö sovittuja dokumentteja/objekteja saamatta tai suunniteltuja haastatteluja toteutumatta?

- Kahdeksan hankkeen osalta osa tallennuksesta jäi kesken, esim. syvähaastatteluita jäi tekemättä tai joku osa-alue jäi tallentamatta
- Jälkityöt olivat osittain kesken seitsemässä hankkeessa
- Muutamassa hankkeessa ei oltu saatu muilta tahoilta pyydettyä materiaalia

” *Edelleen toimittamatta dokumentteja/valokuvia 1-2 kerholta. Toimijoita pyritään aika ajoin muistuttamaan puutteista.*

” *Meno- ja paluumatkalle olimme laatineet omat kyselylomakkeet. Menomatkalla melkein kaikki matkustajat täyttivät lomakkeen. Paluumatkalla vain harva jaksoi täyttää lomakkeen, osa sen takia, että luulivat kyseessä olevan sama lomake, osa silkan väsymyksen takia.*

” *Projektin jälkityöt jäivät osittain kesken henkilövaihdoksen takia. Aineisto on kuitenkin turvassa ja järjestyksessä. Kaikki suunnitellut osat näyttelyä eivät toteutuneet johtuen yhteistyökumppanista.*

36. Sana on vapaa: Mitä muuta haluat mainita projektista

Jäikö jokin asia edellä käsittelemättä? Lähtisitkö samaan hankkeeseen uudestaan nykytiedon valossa?

” Hanke oli perusteellisuudessaan ja laajuudessaan jotain uudenkaltaista museossamme.

” Kenttätyöpäivä oli onnistunut.

” Tämä hanke oli kaiken kaikkiaan onnistunut. Pooli 5 saama rahallinen avustus oli varsin pieni, mutta mahdollisti silti hankkeen toteuttamisen. Suuri tekijä onnistumisessa oli hyvän projektityöntekijän löytäminen, joka todella innokkaasti tarttui työhön ja otti aktiivisen roolin.

” Tässä käsiteltyä nykydokumentointia tehneestä museohenkilökunnasta museolla on tällä hetkellä työssä enää yksi henkilö (nyk. museonjohtaja), joka on tähän kyselyyn vastaamisen aikaan lomalla.

36. Sana on vapaa: Mitä muuta haluat mainita projektista (jatkuu)

Jäikö jokin asia edellä käsittelemättä? Lähtisitkö samaan hankkeeseen uudestaan nykytiedon valossa?

” *Projekti konkretisoi sen, että kaikki museon tekemät dokumentoinnit ovat erilaisia, mutta jokaisen projektin myötä toimintamalli muotoutuu, tarvittavat resurssit on helpompi arvioida, toteutus sujuvoituu, haastattelu- ja kuvaustilanteet helpottuvat, ongelmatilanteet ovat paremmin ennakoitavissa.*

” *Projekti avasi uusia näkökulmia tallennusvastuisiin ja haastoi tiimin entistä syvempään kokoelmapoliittiseen ajatteluun.*

” *Jälkikäteen katsottuna hieno projekti, johon lähtisin ehdottomasti mukaan uudelleen.*

Lopuksi: johtopäätökset kyselyvastauksista

- **Ei aina ensimmäisen käden tietoa:** Kyselyyn vastasivat useassa tapauksessa henkilöt, jotka eivät olleet osallistuneet nimenomaisten projektien työvaiheisiin museossa
- **Heterogeenisuus:** Kolmessa poolin yhteishankkeessa hyvin eri tavoin resursoituja ja laajuudeltaan skaalautuvia nykydokumentointeja
- **Esinelähtöisyyden ja -kartunnan puuttuminen tallennuksessa:** hankkeissa saatu korvaamatonta aineistoa museoiden tallennusvastuussa olevista **ilmiöistä**
- **Ulkopuolisen rahoituksen** itsenäinen hankkiminen (ilman poolin apua) **yleisesti vielä harvinaista**

Lopuksi: johtopäätökset kyselyvastauksista (jatkuu)

- Aineiston **pitkäjänteisestä säilyttämisestä ja käyttöoikeuksista** museoissa on yleisesti huolehdittu. Termi ”**pitkäaikaissäilytys**” (KDK:n PAS-käytössä, käännetty käsitteestä **digital preservation**) jäi kysymyksenasettelussa tarkemmin määrittelemättä ja tästä johtuen vastausten validiteettiin on syytä suhtautua varauksella. Museot ovat kuitenkin parhaansa mukaan pyrkineet varmistamaan datan säilyvyyden jälkipolville eri järjestelmillä ja alustoilla.
- Aineiston konkreettinen **jatkokäyttö** museon ja asiakkaiden toimesta on vielä tulevaisuutta eikä aineistoja olla aktiivisesti tiedusteltu kokoelmista
- Museoiden **haasteena on ollut sovittaa projektit** kokoelmatyön perustehtävien oheen, etenkin jälkitöiden (aineiston seulonta ja luettelointi) kuormitettua työyhteisöjä

Tekijät ja yhteystiedot

TAKO pooli 5: <http://tako.nba.fi/poolit/pooli-5>

Puheenjohtaja: Hanna Kyläniemi, hanna.kylaniemi(a)rovaniemi.fi

Kyselyn tekninen toteutus ja yhteenveto: Tapio Juutinen,
tapio.juutinen(a)ilmailumuseo.fi

Kyselyaineiston purku: Laura Lotta Andersson (Hangon museo),
Tapio Juutinen (Suomen Ilmailumuseo), Pauli Kivistö (Forum
Marinum), Timo Kunttu (Suomen Merimuseo), Hanna Kyläniemi
(Lapin maakuntamuseo), Mikko Pentti (Mobilia).